

هفته‌ای در فوتبال ایران و دنیا نیست که بازیکنی خیال گول زدن داور به سرش ن‌زند.بالحظه‌های به یاد ماندنی تاریخ فریبکاری در فوتبال چطورید؟

تکل زیر پای شیطان

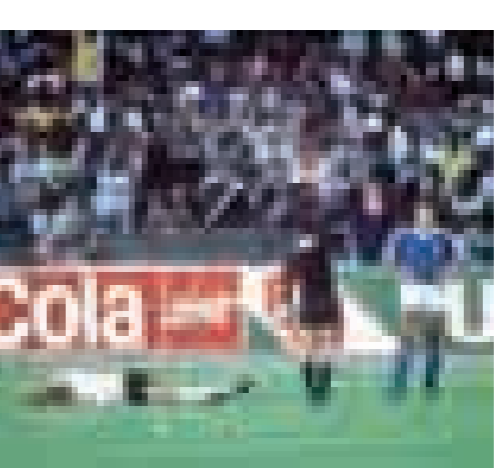
کسری امام صفاری

شما یک مهاجم هستید و توپ در محوطه جریمه زیر پایتان قرار گرفته است؛ تنهابید و دیگر هم‌تیمی‌هایتان پشت مدافعان حریف هستند؛ کار تان برای گلزنی سخت است؛ اگر بخواهید یک‌تنه به دفاع بزنید، توپ را از دست می‌دهید؛ دنبال «بار خالی» گشتن هم بیهوده است. چه کار می‌کنید؟ از وقتی فوتبال حرفه‌ای(۱) شده، یک نقشه دیگر هم در سر مهاجمان وجود داشته؛ فریب داور؛ یعنی با اعتمادبه‌نفس کامل بزنید به قلب دفاع و جایی که دارید توپ را از دست می‌دهید، کاملاً استادانه و ماهرانه - استادانه و ماهرانه‌تر از هنرپیشه‌ها و پدلکاران بزرگ سینما - خودتان را زمین بیندازید که داور بدبخت را فریب بدهید تا در سو‌تس بدمد، نقطه پنالتی را نشان دهد و اگر خیلی بدشانس باشد یکی از دو کارتش را از جیب در آورد و به مدافع بی‌گناه که دارد سرش داد می‌زند نشان دهد؛ یعنی همان حرکتی که به «دایو» یا ترجمه فارسی‌اش «شیرجه» معروف شده است؛ همان حرکتی که فیفا و یوفا خودشان را کشته‌اند تا جلویش را بگیرند اما هیچ وقت نتوانسته‌اند؛ شاید هیچ وقت هم نتوانند؛ دست کم تا زمانی که هنوز یک «آدم» قضاوت بازی را بر عهده دارد. تاریخ فوتبال پر است از همین قبیل اتفاقات. مطمئن باشید در هر لیگی پیش می‌آید که بازیکنی این کار را انجام دهد. برخی از بازیکنان به قدری در فریب داور تبحر پیدا کرده‌اند که خود مدافع بی‌گناه را هم به شک می‌اندازند. خیلی وقت‌ها هم هست که روی بازیکنی واقعا خطا شده اما او با «بزرگ‌نمایی» می‌خواهد داور را مطمئن کند تا در سو‌تی که در دست دارد محکم فوت کند. بیابید نگاهی بیندازیم به بزرگ‌ترین فریبکاران دنیای فوتبال و بزرگ‌ترین فریب‌هایی که داوران خورده‌اند.

شیرجه فرشته

جهانی شد.

کلینزمن بعد از این حرکت حسابی به خاطر هنرنمایی‌اش(۱) معروف شد تا جایی که وقتی برای تاتنهام بازی می‌کرد بعد از هر گلی که می‌زد، روی زمین شیرجه می‌رفت. این شیرجه‌ها به «شیرجه فرشته» معروف شد.

از این بزرگ‌تر دیگر چه می‌خواهید؟ با یک فریب زیرکانه هم خطا بگیرید، هم داور را وادار به اخراج بازیکن حریف کنید، هم دفاع و روحیه حریف را به هم بریزید و مقدمات گلزنی را فراهم کنید و هم قهرمانی در جام جهانی را جشن بگیرید.البته شاید آلمانی‌ها راه دیگری نداشتند تا از پس فوتبال کسل‌کننده آرژانتین در فینال جام جهانی ۱۹۹۰ برآیند. یورگن کلینزمن - ستاره خط حمله تیم ملی آلمان - روی یک حرکت زیرکانه، پدرو مونزون، مدافع تیم ملی آرژانتین را متهم به خطا کرد تا ادواردو گودسسال مندرس مکزیکی کارت قرمز مستقیم را از جیبش خارج کند و به مونزون نشان دهد. شاید مونزون واقعا خطایی هم روی کلینزمن انجام داد اما به‌هر حال ستاره شماره ۱۸ ژرمن همانند یک بالرین پیش از برخورد با مدافع حریف روی زمین لغزید و کار حریف را یکسره کرد. بعد از این اتفاق بود که آرژانتین دیگر نتوانست انسجام دفاعی‌اش را پیدا کند و منسد در دقیقه ۸۵ در میان اعراض شدیدی آرژانتینی‌ها که منجر به اخراج دزوتسی و کارت زرد برای کاپیتان مارادونا شد، پنالتی اعلام کرد و آلمان با اندریاس برمه قهرمان جام

میزبان مظلوم

اسلاون بیلیچ، فرانسه – کرواسی، جام جهانی ۱۹۹۸

با اینکه کرواسی با مربیگری میروسلاو بلازویچ و برانکو ایوانکوویچ و گلزنی داوور شوکر از فرانسه در نیمه نهایی جام جهانی ۱۹۹۸ پیش افتاده بود اما بازی با نتیجه دو بر یک به سود میزبان پیش می‌رفت. کروات‌ها هم همه تلاششان را برای جبران نتیجه می‌کردند؛ اسلاون بیلیچ هم همین‌طور. او البته شیوه دیگری را انتخاب کرد.

وقتی فقط موهای پشت دست راست لوران بلان- مدافع کهنه کار فرانسه- چانه‌هافبک کروات را نوازش کرد، او خودش را به زمین انداخت و بدستانش صورت خود را پوشاند و آن قدر روی زمین به خودش پیچید که بالاخره گونزالز چاوز، داور پاراگوئه‌ای که یک بار دیگر هم در بازی آرژانتین و هلند فریب خورده بود، کارت قرمز را به بلان نشان داد.

فرانسه آن بازی را برد و در فینال هم با پیروزی بـر برزیل قهرمان جام جهانی شد اما بلان به خاطر از دست دادن آن فینال طلایی هرگز بیلیچ را نمی‌بخشد.

در بازی رده‌بندی هلند و کرواسی هم حاضران فرانسوی در ورزشگاه هر وقت توپ به بیلیچ می‌رسید، به شدت او را هو می‌کردند؛ هر چند کرواسی هم هلند را برد و به مدال برنز رسید.

قهرمان ایتالیا

فابیو گروسو، ایتالیا – استرالیا، یک‌هشتم نهایی جام جهانی ۲۰۰۶

فابیو گروسو شاید به خاطر گلی که در نیمه نهایی جام جهانی ۲۰۰۶ به آلمان میزبان زد و موجبات صعود این تیم را به فینال فراهم کرد، در ایتالیا محبوبیت زیادی داشته باشد اما هیچ‌کس نباید نقش موثر او در پیروزی آتوری بر استرالیا را در یک هشتم نهایی همان تورنمنت نادیده بگیرد. بازی داشت بدون گل پیش می‌رفت و تیم گاس هیدینک هلندی به ایتالیا نیاز نبود اما گروسو در آخرین ثانیه‌های بازی، خودش را به محوطه جریمه استرالیا رساند و با اینکه نزدیک به ده سانتی‌متر با پاهای لو کاس نیل- مدافع استرالیا- فاصله داشت، خودش را به زمین انداخت و یک پنالتی مهم گرفت. فرانچسکو توتی هم آن پنالتی را تبدیل به گل کرد تا ایتالیا این‌طوری به یک‌چهارم نهایی جام جهانی ۲۰۰۶ آلمان برسد.

قانون بکام

دیه‌گو سیمئونه، انگلیس – آرژانتین، یک هشتم نهایی جام جهانی ۱۹۹۸

اگر تا‌بید هم تیم‌های ملی انگلیس و آرژانتین برابر هم قرار بگیرند، اتفاقاتی بر از حاشیه می‌افتد؛ نه فقط به خاطر جنگ فالکلند و حمله انگلیسی‌ها به آرژانتین، نه فقط به خاطر گل زدن مارادونا با دست به انگلیس و حذف این تیم از جام جهانی ۱۹۸۶ و نه فقط به خاطر حرکت باورنکردنی دیه‌گو سیمئونه در بازی دو تیم در جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه.

دیوید بکام می‌رفت که به محبوب‌ترین بازیکن جزیره تبدیل شود. او به خاطر حرکت سیمئونه روی زمین افتاده و داور خطایی اعلام نکرده بود.

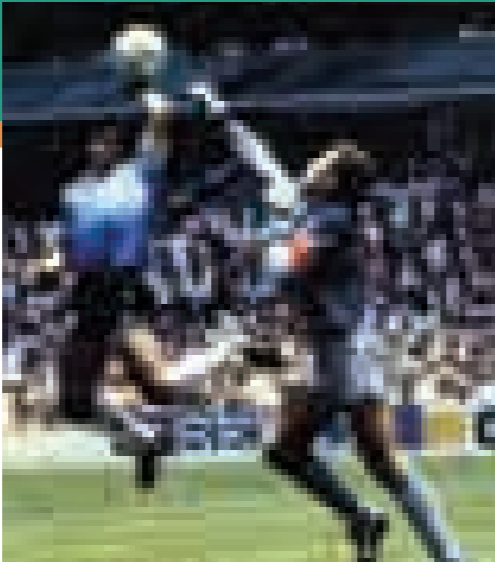
سیمئونه داشت عقب عقب می‌رفت که بکام پایش را بالا آورد. سیمئونه هم خیلی سریع تصمیم گرفت و طوری خودش را زمین انداخت که داور مطمئن شد بکام لگد محکمی به او زده است. آن زمان بازی ۲–۲ مساوی بود اما انگلیس با اعوجه‌ای به نام مایکل اوون دمار از روزگار آلبی جهانی شد اما بلان به خاطر از دست دادن آن فینال طلایی هرگز بیلیچ سلسته در آورده بود. این شد که اخراج بکام جریان بازی را عوض کرد و آرژانتینی‌ها دست آخر در ضربات پنالتی پیروز شدند و به یک‌چهارم نهایی رسیدند.

جالب آنکه سیمئونه خودش بعدها حرکتش را منطقی خواند: «من فقط از شانسم استفاده کردم. فکر می‌کنم هر کس دیگری هم جای من بود

پایان شکست ناپذیری

وین رونی، منچستریونایتد – آرسنال، لیگ برتر سال ۲۰۰۴
آرسنال بیش از یک فصل بود که محض رضای خدا حتی در یک بازی در لیگ برتر هم نباخته بود تا اینکه سول کمپل- مدافع این تیم- روی وین رونی، مهاجم نوجوان منچستریونایتد خطا کرد. تصاویر تلویزیونی کاملاً نشان می‌داد که این دو با هم برخورد داشته‌اند اما همان تصاویر کاملاً گواه این بود که این برخورد کاملاً ساده بود و رونی بی‌جهت خودش را آن‌طور روی زمین انداخت و پنالتی گرفت؛ البته شاید خیلی هم بی‌جهت نبود. رود فان نیسترلوی، مهاجم آن زمان «شیاطین سرخ» توپ را به گل تبدیل کرد و به دوران شکست ناپذیری آرسنال پایان داد؛ طوری که آرسنال هنوز هم که هنوز است نتوانسته به آن تیم رویایی تبدیل شود.

در کنار همه افتخارات رشک بر انگیز می‌توان مارادونا را «بزرگ‌ترین فریبکار فوتبال» در قرن بیستم نیز نامید. او در جام جهانی ۱۹۸۶ یکی از مشهور ترین گل‌های تاریخ را با دست به ثمر رساند تا انتقاد بسیاری را برانگیزد. شاید به خاطر همین بود که در بازی فینال وقتی با هرال شوماخر و کارل هاینس فورستر برخورد کرد و چنین شیرجه‌ای زد، داور این حرکت را خطا تشخیص نداد و پنالتی نگرفت

همین کار را می‌کرد». این اتفاق اما برای بکام خیلی گران تمام شد و او را یکشبه به قاتل تیم ملی انگلیس تبدیل کرد. برای همین هم او بلافاصله بعد از بازگشت به انگلیس از مردم کشورش عذرخواهی کرد؛ «سیمئونه طوری خودش را زمین انداخت که انگار ضربه محکمی خورده است اما من اشتباه کردم؛ یک اشتباه بزرگ».

بازگشت تاریخی

استیون جرارد، لیورپول – میلان، فینال لیگ قهرمانان ۲۰۰۵
شاید استیون جرارد- کاپیتان لیورپول در فینال لیگ قهرمانان ۲۰۰۵ - هیچ‌کدام از سه گلی را که تیمش در نیمه اول از میلان خورده بود، جبران نکرد اما کاری که او در آن بازی کرد در نهایت به پیروزی تیمش منجر شد. بازی سه بر دو به سود روسونری پیش می‌رفت که جرارد در برخورد بسیار کوچکی با گنسارو گاتوزو داشت، خودش را ماهرانه به زمین انداخت و داور با نسر ضربه‌ای به صورت فان در سار پزند اما دروازه‌بان بلندقند هلندی چانه‌اش را دودستی گرفت و خودش را روی زمین انداخت. گونزالز چاوز پاراگوئه‌ای هم بلافاصله شماره ده آرژانتین را اخراج کرد. دو دقیقه بعد هم دنیس برگ کمپ به تیم لجام‌گسیخته حریف گل زد و آرژانتین که با همین حربه انگلیس را برده بود، از دور مسابقات حذف شد. جالب آنکه آن زمان روزنامه‌های انگلیسی با مقایسه قد اورنگا و فان در سار نوشتند که در بهترین حالت سر اورنگا به‌چانه‌فان در سار هم نمی‌رسد اما آرژانتین بدجوری تلوان بازی با انگلیس را پس داد.

همشهری جوان

شماره ۲۳۵ ● ۹ آبان ۸۸

راهکار فیفا برای مبارزه با ناجوانمردی

جریمه برای فریبکاری

داوران و اعضای بلندپایه فیفا و یوفا همواره سعی کرده‌اند جلوی حرکات فریبکارانه بازیکنان را بگیرند تا به این ترتیب هیچ حقی از تیم بازیکنی ضایع نشود. یکی از راه‌هایی که برای این امر وجود دارد جریمه کردن است؛ جریمه‌های سنگینی که هم برای بازیکن و هم برای تیمش گران تمام می‌شود. مثلاً محرومیت، جریمه‌ای است که تیم را از داشتن بازیکن محروم می‌کند و جریمه نقدی هم می‌تواند برای خود بازیکن فریبکار سخت باشد. طبق قوانین فیفا «هرگونه حرکتی که هر جا و در هر زمانی اتفاق بیفتد و داور را به گرفتن تصمیمی اشتباه وادار کند باید به عنوان حرکتی غیر ورزشی تلقی شود و جریمه‌هایی مطابق با جریمه‌های حرکات غیر ورزشی برای آن در نظر گرفته شود». آخرین اتفاقی که در این باره افتاده و سرر و صدای زیادی هم به پا کرده است مربوط می‌شود به ادوار دو- بازیکن آرسنال- که به خاطر فریب داور در لیگ قهرمانان اروپا به دو جلسه محرومیت از سوی یوفا محکوم شد؛ اتفاقی که بدجوری صدای آرسن ونگر و دیگر اهالی ورزش را در آورد. ونگر منتقدش این است: «این اتفاق ممکن است هر جایی بیفتد و بازیکنان بارها و بارها زمین بخورد. اینکه داور اشتباه می‌کند مسؤولیتش متوجه بازیکن نیست.»

حتی سبب بلاتر- رئیس ۷۳ ساله فیفا- هم با تصمیم میشل پلاتینی- رئیس یوفا- به خاطر سختگیری بیش از حدش در این زمینه مخالفت دارد: «من مهاجم بوده‌ام. حال‌نه؛ ۵۰ سال پیش. هنوز هم مثل یک مهاجم فکر می‌کنم. وقتی می‌خواهید حمله کنید و بازیکن را در بیل بزنید ناگهان می‌بینید که مدافع پایش را می‌گذار جلوی پای شما. خب شما باشید چه کاری می‌کنید؟ طبیعی است که کمی محکم‌تر از آنچه باید زمین‌بفیند زمین می‌خورد. حداقل این کار نباید با جریمه‌های سنگینی مواجه شود.»

روز جزا

فان در سار، هلند – آرژانتین، یک‌چهارم نهایی جام جهانی ۱۹۹۸
چند روز از حرکت دیه‌گو سیمئونه که به اخراج دیوید بکام منجر شد می‌گذشت که ادوین فان در سار- دروازه‌بان تیم ملی هلند- در بازی یک‌چهارم نهایی با آرژانتین همین بلا را سر این تیم آورد. هلند ده نفره شده بود و آرژانتین همین‌طور حمله می‌کرد. بازی یک- یک مساوی بود. دقایق پایانی رسیده بود که آریل اورنگا- ستاره تکنیکی آرژانتینی‌ها- در محوطه جریمه برای فریب داور خودش را نزدیک درستان فان در سار روی زمین انداخت اما نتوانست داور را متقاعد کند. اورنگا هم با فان در سار درگیر شد و طوری از زمین بلند شد که وانمود کند می‌خواهد با نسر ضربه‌ای به صورت فان در سار پزند اما دروازه‌بان بلندقند هلندی چانه‌اش را دودستی گرفت و خودش را روی زمین انداخت. گونزالز چاوز پاراگوئه‌ای هم بلافاصله شماره ده آرژانتین را اخراج کرد. دو دقیقه بعد هم دنیس برگ کمپ به تیم لجام‌گسیخته حریف گل زد و آرژانتین که با همین حربه انگلیس را برده بود، از دور مسابقات حذف شد. جالب آنکه آن زمان روزنامه‌های انگلیسی با مقایسه قد اورنگا و فان در سار نوشتند که در بهترین حالت سر اورنگا به‌چانه‌فان در سار هم نمی‌رسد اما آرژانتین بدجوری تلوان بازی با انگلیس را پس داد.